

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibvs Moribvsqve Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. X. Res humanas ministerio spirituum regi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

CAPVT. X.

Res humanas ministerio spirituum regi.

VERVM vt melius hæc percipiantur, considerandum est, vt 54
res humanæ à diuina prouidentia ministerio Angelico regan-
tur? Rectus enim ordo habet, vt inferiora à superioribus admini-
strentur, vt hoc modo nexu quodam inter se gradus rerum sint
deuincti, & inferiora quamdam superiorum participationem con-
sequantur. Sic elementa & rerum ortus caelestium corporum mo-
tu, & mentes humanæ à mentibus Angelicis gubernantur. Hæ
regnis & populis præfunt, eosque conseruant, & à multis tuentur
incommodis. Hæ diaboli vires comprimunt, insidias & machi-
nationes quibus homines perdere nititur, auertunt, sana consilia
suggerunt, animos adspirant, timores excutiunt. Denique omnia
ita temperant, vt inter tot insidias, inter tot hostium visibilibus &
inuisibilibus pericula, inter tot calamitatum causas quibus natura
humana vndique cincta est, & interius exteriusque oblesca, possint
homines, si velint, rectè viuere, & ad salutem æternam adspirare.
Verum, cum ipsi diuinis beneficiis, quibus omnes fruuntur, in-
grati, à lege diuina rectæque rationis norma recedunt, Numini-
que oblitæ, ad omnem vitiorum turpitudinem se prostituunt, me-
rentur hoc beneficio Angelicæ protectionis destitui. Itaque diui-
næ iustitiæ decreto consim hæc protectio subtrahitur, & diabolo,
qui antè veluti ligatus erat, vires relaxantur ad vindictam, nimi-
rum vt per sua membra, hoc est per impios Principes vel hereticos,
bella aduersus illud regnum moueat, aut seditiones concitet, &
præsidia quibus illud se tueri potuisset, euertat, magnamque in eo
confusionem rerum inducat: quo fit vt illud regnum fiat imbecil-
lum, sine animo, sine consilio, sine viribus, sine idoneis Ducibus,
sine successu, & ita implicetur difficultatibus, tum externis tum
domesticis, vt non possit se euoluere. Si quid boni consilij ab ali-
quo suggeritur, ab alio captiosis ratiunculis euertitur, neque qui
præfunt tantum luminis habent vt inter noxia & salutaria possint
discernere. Si qua occasio rei benè gerendæ se offerat, ea vel non
aduertitur, vel exigui sumptus causa negligitur, vel nescitur quo-
modo ea sit vtendum. Pericula impendentia non præuidentur,
vel vana spe aliqua, aut fallaci persuasione parui penduntur. Ire-
punt proditores, qui statum rerum & secreta pandant hostibus.

Inter

4. Reg. 6, 17.
Dan. 10.
Gen. 48.
Tob. 12.
Psalm. 90.
Hebr. 1.
Matth. 18.

Propter pec-
cata subtra-
hitur hæc
protectio.

Damoni-
zantur ha-
bena.

Effectus qui
Angelicæ
protectione
subtrahita se-
quuntur in
Regno.

Inter Proceres odia fuscitantur & inimicitiae priuatae, quibus ut indulgeant, alter alterius conatus & successus etiam cum damno publico studet impedire. Aerarium impensis parum necessariis absumitur, nascuntur seditiones militares, quibus posteaquam prouincia est vastata, & vires hostiles adauctae, infinita vis pecuniae, qua bellum geri poterat, est profundenda, ut damna inferre desinant. Denique, dum omnes suis student commodis, nec cuiquam bonum publicum est cordi, omnia ad extremam vergunt perniciem. Exempla huius rei habemus plurima. Legatur Iosephus De bello Iudaico, & Historiae Imperij Orientalis.

55 Econtrario hostibus etsi longè magis impiis & sceleratis, per quos Regnum istud est puniendum, omnia feliciter succedunt, crescit animus, augentur vires, opportuna capiunt consilia, occasionibus uti norunt, euentus habent felices; magna inter Primores concordia, nemo alterum nititur euertere, nemo publicam causam priuatis miscet odiis; denique ita succedunt omnia, ac si Deum suae causae fautorem ac directorem haberent, cum tamen eorum causa sit iniusta, & intentio impia, & nihil minus quam Deum cordi habeant. Vnde, quæso, tantum discrimen, nisi quia Regnum quod propter sua peccata est castigandum, Angelico patrocinio, quo antea protegebatur & regeretur, nunc destituitur, & suis dumtaxat viribus consiliisque relinquitur? Hostes verò iuuantur à dæmonibus, quibus propter illius Regni peccata vires laxatae. Ab his tamquam ducibus diriguntur & animantur, & res prouinciae quæ castiganda est, turbantur, ac variis difficultatibus implicantur. Maximam vim habet in bellis Ducum peritia & industria, ad eò ut totus ferè successus & victoria vniuersa hinc pendeat. Vulgò dicimus, meliorem esse exercitum ceruorum duce leone, quam leonum duce ceruo. Si tantum potest vnius Ducis industria, quantum poterunt tot dæmones, qui rerum bellicarum sunt peritissimi, quibus facile est suis copiis, consilia suggerere, timorem adimere, animos excitare, occasiones ostendere, obstacula remouere, & econtrario in copiis aduersis consilia perturbare, metum iniicere, occasiones praecindere, discordias excitare, proditores inferere. Miris enim modis possunt vim phantasticam mouere, à qua omnes humani affectus, omnesque perturbationes, timores, animositates, insuper consilia & actiones dependent. Itaque populus puniendus, est instar ouium sine pastore, militum sine Duce, & veluti corpus sine sanguine, sine spiritu, sine vigore, sine anima:

desti-

*Cur hostibus
omnia succedant
ex voto.*

*Dæmonibus
permittitur
ut sint duces
imporum.*

destituti enim sunt spirituum superiorum assistentia & gubernatione. Qui verò puniuntur sunt, pleni sunt vigoris & animorum, instructi auxilio spiritualis nequitia, cuius presentia animantur, reguntur, & aguntur. Hinc facile aduersarios vincunt, & omnia in suam potestatem redigunt, non tam sua virtute, quàm Ducum suorum inuisibilem ope, quibus id Deus permittit ad illius Regni castigationem. Hoc pacto maximæ Monarchiæ exortæ; hoc modo Assyrij, & Persæ, & Alexander Magnus, & Iulius Cæsar, & Vandali, & Gothi, & Longobardi, & Turcæ, & Tamerlanes, in tantam crevere potentiam; alij celerius, alij lentius, Deo id permittente ad mortalium castigationem. Neque enim credibile est, illos impios aliter fuisse à Deo adiutos quàm permissione, qua diabolo vires laxatæ, & protectionis Angelicæ subtractione. Hæ enim duæ causæ abundè sufficiunt. Nam illa permissio sufficit ad illos reddendos fortes, & hæc subtractio ad alios reddendos infirmos, vt ex dictis constat.

*Potentia pi-
orum Cade
creuat.*

Porro sicut Imperium & potentia impiorum crescit malorum ⁵⁶ spirituum ope, ita cultorum Dei potentia bonorum spirituum auxilio sæpè creuit, & maximos successus habuit. Sic enim filij Israel tot gentes deleuerunt, & earum Regna obtinuerunt. Sic Dauid & Machabæi tot & tam mirebiles victorias causis hostibus reportarunt: sic Constantinus, Theodosius, Carolus Magnus, Carolus Martellus, multiq̄ue alij Christiani Principes mirabiliter hostes superarunt, & maximos exercitus conciderunt, paucis è suis desideratis. Hæc enim non sine Numinis ope contigisse res ipsa per se fidem facit, & Historiæ testantur. Comprimebatur diaboli potentia, vt minus posset aduersarios iuuare, & res Christianorum perturbare; & ex altera parte augebatur Angelica protectio & opitulatio, qua Christianis & bona consilia, & audaces animi inspirabantur, & cetera ad rem benè gerendam opportuna disponebantur: hostibus verò iniiciebatur metus, eripiebantur sana consilia, incipiebantur occasiones & alia prælidia boni successus. Quòd autem hæc rariùs nostro sæculo contingant, in causa sunt Christianorum peccata: ex his enim quasi lege naturali iustitiæ sequitur, vt protectio & gubernatio diuina, quæ ministerio Angelorum ipsis impendi cõsueuerat, minuatur, & sensim magis magisque crescente peccatorum cumulo, subtrahatur. cui subtractioni simul coniunctum est, vt vires ad nocendum relaxentur diabolo, quem suæ passionis merito Dominus ligauerat ne Ecclesiam irretiret perditum.

*Peccata
Christianor-
um sunt
causa imbe-
cillitatis.*

Ex

Ex quibus iam necessariò sequitur, vt impiorum potentia diabolico fulsa præsidio crescat, & Christianos sensim subiiciat, Religionemque labe factet, & multis locis extinguat.

57 Verendum omnino ne pauca illa quæ Ecclesiæ supersunt, etiam ab impiis occupentur. Sæculo currente quintodecimo, amissimus Imperium Orientis, in quo tot insulæ & insignes prouinciæ, omnibus in potestatem Turcarum redactis. Sæculo sextodecimo maxima pars Septemtrionis, in qua multa Regna & vrbes nobilissimæ, nobis periit, hæresi occupante omnia, cuius contagio non parum ceteræ quoque Christiani orbis prouinciæ, paucis exceptis, inquinatæ sunt. Adeò hæc pestis inualuit & crescit indies, vt nisi diuina bonitas suâ providentiâ illam stiterit, velut flamma nòc sæculo decimo septimo videatur peruasura omnia. Crescente enim indies peccatorum mensura, crescit quoque diaboli & impiorum potentia, & minuitur Christiano orbi protectio diuina: & per ipsa peccata animi hominum ad hæresim & atheismum disponuntur. Itaque facile est diabolo, partim potentia & successibus suorum, partim artificio & fraudibus exterius per suos ministros adulterando verbum Dei, interius per seipsum peruertendo phantasiam, mentes mortalium licentiæ carnali deditas ad illud barathrum pertrahere. Sicut enim arida stipula facilè concipit ad motum ignem, ita mens humana carni tradita, & cælesti protectione destituta, facilè corripit propositam hæreseos doctrinam.

Ex his perspicuum est, quomodo Deus peccata hominum per bella vindicet, & quomodo per impios castiget suos cultores, olim Iudæos, modò Christianos. Item, cur impiorum plerumque potentia sit maior quàm eorum qui Deum colunt, & hi ab illis opprimantur: hæc enim omnia ad inuisibilem potestatum gubernationem, opitulationem, vel desertionem referenda esse, innumeris Scripturis & exemplis ostendi potest (de quibus alibi opportunior erit locus dicendi) diuina iustitia, mediantibus decretis & permissionibus, propter hominum peccata sic statuente.

CAPVT XI.

De mensura peccatorum qua vindictam antecedit.

58 NUNC considerandum est, quando Deus vindictam inferre soleat: non enim commissio peccato statim punire consuevit; alioquin iam pridem exhaustum esset genus humanum, & paucissimi

D d d

limi